

Spis treści

Wykaz ważniejszych skrótów	XVIII
---	-------

Janusz ŚWIETLIŃSKI

1. Uwarunkowania gospodarki płynowej i elektrolitowej noworodka	1
--	---

Janusz ŚWIETLIŃSKI

1.1. Utrata wody	2
1.2. Gospodarka płynowa	4
1.3. Gospodarka elektrolitowa	8

2. Żywienie noworodka chorego i noworodka urodzonego przedwcześnie	25
---	----

Ewa MUSIALIK-ŚWIETLIŃSKA, Janusz ŚWIETLIŃSKI

2.1. Zapotrzebowanie energetyczne	27
2.2. Spodziewane efekty żywieniowe	28
2.3. Żywienie do przewodu pokarmowego	30
2.4. Żywienie wcześniaka	38

3. Choroba metaboliczna kości	59
--	----

Ewa MUSIALIK-ŚWIETLIŃSKA

3.1. Występowanie	60
3.2. Etiologia	60
3.3. Objawy kliniczne	63
3.4. Diagnostyka laboratoryjna i obrazowa	63
3.5. Profilaktyka i leczenie	66
3.6. Informacje dodatkowe	67

4. Problemy oddechowe	69
------------------------------------	----

Janusz ŚWIETLIŃSKI

4.1. Patofizjologia układu oddechowego	69
4.2. Podstawy wentylacji mechanicznej	102

4.3.	Wentylacja nieinwazyjna	127
4.4.	Zespół zaburzeń oddychania	141
4.5.	Zapalenie płuc	146
4.6.	Zespół aspiracji smółki (MAS)	149
4.7.	Przemijający szybki oddech noworodka, przejściowe zaburzenia oddychania (TTN)	155
4.8.	Bezdechy noworodka	156
4.9.	Dysplazja oskrzelowo-płucna (BPD)	162
4.10.	Rozedma śródmiąższowa płuc (PIE)	167
4.11.	Odma opłucnowa i inne zespoły ucieczki powietrza u noworodków	171
4.12.	Krwawienie do płuc	178
4.13.	Przetrwałe nadciśnienie płucne u noworodka (PPHN)	180
4.14.	Zastosowanie tlenu azotu w neonatologii	184
4.15.	Pozaustrojowe utlenowanie krwi (ECMO)	189

5. Patofizjologia układu krążenia..... 193
Janusz ŚWIETLIŃSKI

5.1.	Zaburzenia krążenia u noworodka	193
5.2.	Wady wrodzone serca	200
5.3.	Przetrwały przewód tętniczy (PDA)	209
5.4.	Zaburzenia rytmu serca	214

6. Wybrane wady wrodzone i zaburzenia kliniczne wymagające interwencji chirurgicznej..... 223
Janusz ŚWIETLIŃSKI

6.1.	Niedrożność przełyku i przetoka przełykowo-tchawicza	223
6.2.	Niedrożność jelit u noworodka	227
6.3.	Wrodzona przepuklina przeponowa	236
6.4.	Przepuklina pępowinowa (<i>omphalocele</i>)	241
6.5.	Wytrzewienie	243
6.6.	Martwicze zapalenie jelit (NEC)	246
6.7.	Wodogłowie w okresie noworodkowym i wczesnoniemowlęcym	253
6.8.	Wady cewy nerwowej	259
6.9.	Opieka okołoperacyjna	263

7. Zaburzenia neurologiczne..... 269
Janusz ŚWIETLIŃSKI

7.1.	Podstawy rozwoju układu nerwowego	269
------	---	-----

7.2.	Ocena stanu neurologicznego noworodka	274
7.3.	Zaburzenia neurologiczne u noworodków	279
7.4.	Dalszy rozwój noworodków urodzonych przedwcześnie	309

8.	Hipotermia lecznicza	312
	Janusz ŚWIETLIŃSKI	

9.	Zaburzenia hematologiczne, leczenie krwią i preparatami krwiopochodnymi	321
	Joanna WILK-TYL	

9.1.	Policytemia	321
9.2.	Małopłytkowość	325
9.3.	Choroba krwotoczna noworodka, czyli krwawienie z niedoboru witaminy K ...	331
9.4.	Rozsiane wykrzepianie wewnątrznaczyniowe	335
9.5.	Niedokrwistość	338
9.6.	Konflikt serologiczny	348

10.	Zaburzenia w obrębie układu moczowego	354
	Janusz ŚWIETLIŃSKI	

10.1.	Ważne informacje dotyczące rozwoju układu moczowego	354
10.2.	Funkcje nerek u noworodka	355
10.3.	Zaburzenia funkcji nerek u noworodka	357
10.4.	Obrzęki	368
10.5.	Leczenie nerkozastępcze	371

11.	Monitorowanie biofizyczne	373
	Janusz ŚWIETLIŃSKI	

11.1.	Ogólne zasady monitorowania	373
11.2.	Najczęściej stosowane w neonatologii parametry monitorowania biofizycznego	375
11.3.	Ciśnienie tętnicze krwi	382
11.4.	Ośrodkowe ciśnienie żyłne	386
11.5.	Inne monitorowane parametry	387

12.	Wybrane aspekty farmakologiczne	393
	Janusz ŚWIETLIŃSKI	

12.1.	Wstęp	393
-------	-------------	-----

12.2.	Odpowiedzialność za zlecenie i podanie leku	394
12.3.	Uwagi dotyczące farmakokinetyki leków	395
13.	Ból – zapobieganie i leczenie	406
	Ewa MUSIALIK-ŚWIETLIŃSKA	
<hr/>		
13.1.	Następstwa bodźców bólowych u noworodka	407
13.2.	Metody oceny bólu u noworodka	408
13.3.	Sposoby zapobiegania bólowi i metody łagodzenia bólu towarzyszącego wybranym procedurom wykonywanym na oddziałach noworodkowych oraz na oddziałach intensywnej terapii noworodka	410
14.	Zespół abstynencji (zespół odstawienia)	417
	Ewa MUSIALIK-ŚWIETLIŃSKA	
<hr/>		
14.1.	Uwagi wstępne	417
14.2.	Objawy kliniczne	419
14.3.	Diagnostyka	423
14.4.	Leczenie nefarmakologiczne i farmakologiczne	423
14.5.	Karmienie naturalne	424
14.6.	Skala Finnegana	425
14.7.	Uwagi końcowe	428
15.	Opieka nad noworodkiem na granicy przeżywalności	430
	Janusz ŚWIETLIŃSKI	
<hr/>		
16.	Etyczne aspekty opieki nad noworodkiem w stanie terminalnym	434
	Janusz ŚWIETLIŃSKI	
<hr/>		
16.1.	Kategorie pacjentów, którzy mogą być objęci paliatywną opieką perinatalną ...	435
16.2.	Uwagi praktyczne dotyczące sprawowania opieki paliatywnej nad noworodkiem na oddziale neonatologicznym	436
17.	Przygotowanie noworodka do wypisu do domu	441
	Janusz ŚWIETLIŃSKI	
<hr/>		
17.1.	Kryteria wypisania do domu zdrowego donoszonego noworodka, tj. noworodka urodzonego pomiędzy 37. a 41. tygodniem ciąży	441
17.2.	Kryteria warunkujące wypisanie do domu noworodka z problemami zdrowotnymi	444

18.	Szczepienia ochronne u noworodków – procedura zabiegu	446
	Maria WILIŃSKA	
18.1.	Podstawowe informacje o szczepieniach ochronnych	446
18.2.	Szczepienia ochronne w okresie noworodkowym	448
18.3.	Zasady podawania szczepionek w okresie noworodkowym	458
18.4.	Dokumentacja	462
19.	Opieka hospicyjna nad noworodkiem i wcześniakiem	466
	Natasza GODLEWSKA, Ewa WÓJCIK-GIL	
19.1.	Wstęp	467
19.2.	Zasady opieki paliatywnej i hospicyjnej	467
19.3.	Co jest ważne w prowadzeniu opieki paliatywnej	468
19.4.	Możliwości opieki hospicyjnej dla noworodków i wcześniaków	471
19.5.	Statystyki dotyczące dzieci urodzonych przedwcześnie, objętych opieką Śląskiego Hospicjum dla Dzieci w Tychach w latach 2010–2014	474
19.6.	Domowe hospicja dziecięce w Polsce – adresy i kontakt	476
20.	Po stracie dziecka	480
	Joanna WILK-TYL	
20.1.	Informacje na temat formalności po stracie dziecka	481
20.2.	Dodatek	484
21.	Najczęstsze badania laboratoryjne	486
	Janusz ŚWIETLIŃSKI	
21.1.	Uwagi ogólne	486
21.2.	Pomiędzy zleceniem a laboratorium	489
21.3.	Interpretacja badań laboratoryjnych	491
22.	Medyczny sprzęt jednorazowy	501
	Grzegorz ZDEBIK	
22.1.	Wstęp	501
22.2.	Co to jest wyrób medyczny?	502
22.3.	Cechy wyrobu medycznego	503
22.4.	Jak powstają wyroby medyczne?	507
22.5.	Jak się tworzy produkt medyczny?	510
22.6.	Od czego zależy cena produktu?	511
22.7.	Jak wybrać dobry produkt – porady	514

22.8.	Typowe błędne wyobrażenia dotyczące podstawowego sprzętu	522
22.9.	Nowe trendy w stosowaniu sprzętu medycznego	524
22.10.	Podsumowanie	526
23.	Problemy związane z infuzją płynów i leków	527
	Janusz ŚWIETLIŃSKI	
23.1.	Zapobieganie przypadkowemu podaniu nadmiernej objętości wlewu płynów lub leku u noworodka	527
23.2.	Problem osmotyczności wlewów	528
23.3.	Czynniki wpływające na skuteczność podania leku	529
23.4.	Minimalna wymagana szybkość wlewu	538
23.5.	Gentamycyna pod specjalnym nadzorem	540
23.6.	Ważne uwagi praktyczne dotyczące dożylnego podawania leków	541
23.7.	Propozycja procedury podania leku/wlewu dożylnego u noworodka	545
23.8.	Ważne uwagi praktyczne dotyczące dożylnego stosowania leków	549
23.9.	Rozterki podczas prowadzenia terapii dożylnych u noworodków – podsumowanie	554
24.	Żywienie pozajelitowe na oddziale intensywnej terapii noworodka	556
	Łukasz DROZD, Aldona STACHURA	
24.1.	Wstęp	556
24.2.	Dawki żywienia pozajelitowego dla noworodków	557
24.3.	Dostępny naczyniowy do podaży żywienia pozajelitowego – kiedy można podawać żywienie do naczyń obwodowych	563
24.4.	Planowanie żywienia pozajelitowego – aspekty praktyczne	565
24.5.	Stabilność mieszanin żywienia pozajelitowego	573
24.6.	Aspekty prawne – szczególna rola farmaceuty	578
24.7.	Dobra praktyka wytwarzania konieczna do spełnienia przy sporządzaniu mieszanin żywienia pozajelitowego	579
24.8.	Zasady przygotowywania mieszanin do żywienia pozajelitowego noworodków ..	587
24.9.	Zasady transportu żywienia pozajelitowego	588
24.10.	Systemy komputerowe do planowania żywienia klinicznego	591
25.	Zapobieganie błędem w podaniu leków	596
	Janusz ŚWIETLIŃSKI	
25.1.	Rodzaje błędów	597
25.2.	Zasady poprawnego i bezpiecznego procesu zlecenia i przygotowywania leku ...	597
25.3.	Rola pielęgniarek	598

26. Dokumentacja medyczna	600
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
27. Uwagi dotyczące projektowania funkcji i organizacji oddziału intensywnej terapii i patologii noworodka	603
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
Procedury	
Wstęp	613
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
I. Procedura stosowania aseptycznej techniki bezdotykowej	615
Janusz ŚWIETLIŃSKI, Joanna CZICHY, Alina KUBICA	
II. Procedura tlenoterapii	621
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
III. Procedura intubacji dotchawiczej noworodków	625
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
IV. Procedura podania surfaktantu	636
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
V. Procedura toalety dróg oddechowych noworodków zaintubowanych	643
Maria WILIŃSKA	
VI. Procedura ekstubacji noworodków	654
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
VII. Procedura zakładania i pielęgnacji drenażu jamy opłucnej	659
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
VIII. Procedura punkcji lędźwiowej	671
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
IX. Procedura pobierania moczu do badań. Procedura cewnikowania pęcherza moczowego	678
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
X. Procedura kaniulacji obwodowych naczyń żylnych	689
Janusz ŚWIETLIŃSKI	

XI. Procedura kaniulacji naczyń centralnych z dostępu obwodowego	698
Janusz ŚWIETLIŃSKI, Ewa MUSIALIK-ŚWIETLIŃSKA	
XII. Procedura cewnikowania naczyń pępowinowych	709
Ewa MUSIALIK-ŚWIETLIŃSKA	
XIII. Procedura transfuzji wymiennej u noworodków	727
Maria WILIŃSKA	
XIV. Procedura badania okulistycznego noworodka	743
Maria WILIŃSKA	
XV. Procedura postępowania w powikłaniach terapii dożylniej	750
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
XVI. Procedura kaniulacji tętnicy obwodowej	762
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
XVII. Procedura pielęgnacji linii tętniczej	767
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
XVIII. Procedura pobierania próbki krwi z linii tętniczej	776
Janusz ŚWIETLIŃSKI	
XIX. Procedura karmienia noworodka mlekiem z butelki przez smoczek	781
Maria WILIŃSKA, Elżbieta BARANOWSKA, Janusz ŚWIETLIŃSKI	
XX. Procedura wzmacniania mleka kobiecego	789
Maria WILIŃSKA, Izabela KĘDZIOR, Janusz ŚWIETLIŃSKI	
Aneks	799
Skorowidz	859